

prigovore. Djelo se raspada u sedam poglavlja. U prvom poglavlju govori pisac: o prajeziku evanđelja, najstarijim prijevodima, kratkoj povjesti grčkog teksta, dogmatičkom integritetu evanđelja, kritici teksta, itd. U narednih pet poglavlja govori pisac o evanđelju sv. Mateja, Marka, Luke, o odnosu sinoptičkih evanđelja međusobom i o evanđelju sv. Ivana. Najzanimivije je zadnje poglavlje: Vjerodostojnost evanđelja i njeni protivnici, gdje se obazire na sve moderne poteškoće u toj stvari n. pr. govori o hipotezi, koja tvrdi, da su Buda-legende i babilonski miti uplivali na evanđelja itd. Osobita je prednost toga djela, što je autor znao vrlo spretno silni taj materijal, kratko i pregledno, bez da je što bitnoga izostavio, obraditi.

E. L.

Franz Kaulen: *Einleitung in die heilige Schrift des alten und neuen Testaments. Erster Teil. Fünfte vollständig neu bearbeitete Auflage von Gottfried Hoberg. Mit 7 Schriftproben im Text u. einer Tafel (Theologische Bibliothek). Freiburg, Herder, 1911. str. XII + 266, cijena K 4'80, vez. K 6'25.*

Kaulen, koji je bio priznati učenjak, uz svoja stručna izdanja, bio je izdavaljem drugog izdanja „Kirchenlexikona“. Njegov „Uvod u sv. pismo star. i nov. zakona“, koji je prvi puta izašao g. 1876. vrlo je bio obljubljen radi jasne dispozicije, preglednog plana i preciznosti u izrazu i bogate literature, koju je navagjao. Pošto je 4. izdanje (izašlo 1899.) njegovog „uvoda“ već odavno raspačano, to se je prof. Hoberg odlučio, da to djelo preradi i na novo izda. Prin-

cip, koji je prof. Hoberga vodio kod preragivanja toga djela, bio je taj, da se od starog djela toliko zadrži, koliko je samo moguće, a ostalo, da se prema sadašnjem stanju bibl. istraživanja upotpuni ili promijeni. Prof. Hobergu uspelo je te promjene tako provesti, da sasma odgovaraju duhu prijašnjih izdanja, a uz to si je dao mnogo truda, da djelo bude na visini znanstv. istraživanja, stoga je i ovaj prvi dio narasao za 78 stranica, osim toga je od goleme bibl. literature naveo samo najbolja i važna djela, što će osobito dobro doći bogoslovima, koji će se tako moći laglje orijentirati, u toj literaturi. Ovaj prvi dio radi o inspiraciji, kanonu st. i nov. zavjeta, jeziku, karakteru pisma, rukopisima, citatima i prijevodima sv. pisma. U poglavlju o prijevodima sv. pisma na str. 254—255 govori vrlo ispravno o slavenskim prijevodima.

Po marnoj preradbi prof. Hoberga naći će i ovo preragjeno djelo Kaulenovo sigurno isto toliko prijatelja i priznanja kao i prijašnja izdanja pokojnog Kaulena.

E. L.

Janko Barle: *Povijest turo-poljskih župa. Zagreb 1911. Str. 298.*

Marni naš historičar J. Barle obogatio je crkvenu historiografiju zagrebačke nadbiskupije opet jednim vrijednim djelom. U ovećoj knjizi opisao je povijest četiriju turo-poljskih župa. Te župe jesu: D ubranci, Odra, Stare Čiče i Velika Gorica. Kao vješt i okretan historiograf prikazao je g. B. povijest ovih župa strogo znanstveno sa svih mogućih strana. Ponajprije je uzeo kod pojedinih župa samu župnu crkvu, pa